

DOORGEBROKEN

In de laatste nieuwsbrief van het waterschap Roer en Overmaas is de doorbraak van een Roermeander bij Vlodrop voorpaginanieuws. De doorbraak vond ongeveer half maart plaats tijdens een periode van tamelijk hoog water. Het verslag vermeldt dat de boer die achter de Roermeander woont deze unieke gebeurtenis al in februari had zien aankomen en het waterschap dan ook al in een vroeg stadium tipte. Hij spreekt van een natuurlijk-

FOTO: R. GEVAEDS

derlands en worden beelden getoond van Neerlands meest populaire spelletje. Beelden die eindeloos herhaald worden om aan te tonen dat de bal wel degelijk over de lijn was. Beelden van de doorgebroken speler die door de verdediger onderuit wordt geschopt met als conclusie dat de gele eigenlijk een rode kaart had moeten zijn. Beelden die de trainers furieus maken en scheidsrechters tot hondlullen en kankerlijders

ke oeverdoorbraak die maar eens in een mensenleven plaatsvindt. Over dat laatste valt te twisten, zeker als je een historisch referentiebeeld voor ogen hebt. Maar hij heeft gelijk, in het gereguleerde Nederlandse buitengebied kun je in dit geval best spreken van een unicum. Het water werkt hierbij als een enzym, dat stukjes landschap opknijpt en eilandjes maakt waarop mensen weinig vat meer hebben. Het volmaakte eindproduct van een natuurlijk proces.

Het doet een beetje denken aan speeksel. Net als vrij stromend water ook een vloeistof om zuinig op te zijn. Je weet immers maar nooit of je in je leven voldoende aangemaakt krijgt om op een efficiënte manier al je voedsel te verteren. Afhankelijk van de persoon worden per dag door een zestal speekselklieren al gauw enkele liters van dit kostbare vocht geproduceerd. Gewoonlijk wordt al dit speeksel 100% hergebruikt, maar niet bij de moderne rondbuikige epicurist, bij wie het water vaak letterlijk uit de mond loopt.

Deze bovenmatige Pavlov-reactie is een typisch voorbeeld van een uit de hand gelopen klassieke conditionering en hoort daarmee thuis bij de talrijke andere verslavingen waaraan de mens meer en meer wordt blootgesteld, zoals alcoholgebruik, roken en seks. In dat rijtje past ook een groeiend asociaal burgerschap, wat misschien wel het beste geïllustreerd kan worden aan de hand van het voetbal.

Menig huisgezin kent de tirannie van de zondagavond, waar om zeven uur 's avonds de TV het programma bepaalt en met de echte liefhebbers tot half negen geen menselijk contact mogelijk is. Met het bord op schoot, de vette hap balancerend tussen mond en vloerkleed, sluit de supporter zich op een autistische manier volledig af van de buiten- en binnenwereld. Normaal gesproken leutert Humberto dan de tijd vol met allerlei verwickelingen in de sport des va-

doen verworden, uitspraken die ze overigens vooral aan supporters overlaten, dit ter verhoging van de sfeer op en rond het veld. Beelden met onnavolgbaar analytisch orakel van Johan, Youri, Willem of Louis, kortom om op het onderwerp terug te komen, gezever van de bovenste plank.

Speeksel blijft echter onontbeerlijk voor de inwendige mens en veel voetballers zijn dus echt onverstandig bezig als ze menen het gras of de tegenstander met dit kostbare vocht te moeten bevruchten. Maar goed voetballers zijn in dat opzicht niet te vergelijken met mensen, maar sluiten aan bij het gedrag van vicuña's, alpaca's en guanaco's, kortweg de groep van de schaapskamelen of lama's. Het spuuggedrag van lama's is bekend en de reden daarvoor ook. Bij vermeend gevaar spuwt de lama in de richting van zijn tegenstander. Het verrast en verschrikt belagers en geeft het dier vaak de gelegenheid om te ontsnappen. Het uitgespuwde vocht bevat vaak ook halfverteerd voedsel uit de maag, wat de effectiviteit van het gedrag in feite alleen nog maar versterkt. Het spuwen bij voetballers gebeurt naar mijn weten niet om belagers af te schudden of tegenstanders uit te schakelen, maar ongetwijfeld moet het in hun ogen wel een erg imponerend effect veroorzaken.

De rivier die een stuk land doorbreekt krijgt groen, een verdediger die een doorgebroken speler neerlegt rood. Zo hoort het ook. En het is maar goed dat het af en toe flink regent. De kans op het doorbreken van meanders wordt daarmee alleen maar groter en ook een kleine bui draagt al bij tot een frisse natuur, al was het alleen maar om het (voetbal)gras schoon te spoelen.